No. 42. 1840.

VLISSINGSCHE COURANT.

Dingsdag **7 April.**

Uitgave dezer Courant geschiedt des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van het Abonnement, voor drie maanden, is ƒ 2,25, en franco per post ƒ 2,50. De Advertentien behooren op ongezegeld papier te worden ingeleverd. Dezelve worden gerekend tegen 20 ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs, van 6 regels, is ƒ 1,20, en voor iederen regel daarboven 20 ct.; behalve het, voor elke Advertentie, aan het Rijk verschuldigde Zegelregt van 35 ct. Brieven enz., franco.

Boekbeschouwing.

Bijdrage tot herziening der Grondwet, in Nederlandschen zin, door Mr. Groen van Prinsterer. Leiden, S. en J. Luchtmans, 1840.

(Vervolg van onze vorige.)

Het is de schier alvermogende invloed der regering op de verkiezing der leden voor de Staten-Generaal; het is de ondervinding dat dáár, waar zij met ernst *dit* lid benoemd, of *dat* lid ontslagen wil hebben, zij hierin in den regel slaagt, ten gevolge der krachtdadige ondersteuning van de haar ten dienste staande ambtenaren in de *eerste* plaats, en *ten anderen* door het meerendeel der Provinciale Staten, ten gevolge van het uitdeelen van of hoop geven op posten, titels of ordelinten, aan zich te verpligten, het is dit een en ander, zeggen wij, benevens onze overtuiging, dat deze invloed eindelijk leiden moet tot die volstrekte magt, van welke van Hogendorp reeds zeide, dat zij nog gevaarlijker is, waar zij bestaat met behoud der grondwettige vormen, dan waar in het geheel geene grondwet aanwezig is, — dat wij voor ons er tot hiertoe ernstig naar gestreefd hebben, en dit zullen blijven doen, dat die invloed worde verminderd of opgeheven, door het kiesregt door een veel grooter getal kiesbevoegden te doen uitoefenen, dan voor het tegenwoordige plaats vindt.

Wij weten het, men beschouwt dit middel als revolutionair; maar men zoeke slechts overal in Europa rond, of niet dáár, waar men waarborgen tegen absolute magt, tegen den al te overwigtigen invloed der regeringen heeft willen daarstellen, men heeft moeten eindigen, met het regt der verkiezingen, door de uitbreiding van hetzelve, zooveel mogelijk buiten dien invloed te plaatsen. Het zou al zeer zonderling zijn, dat hetgeen de ondervinding van eeuwen elders als het eenige afdoende middel heeft leeren kennen, bij ons in eenen omgekeerden zin zou werken, en *wy* de wijsheid bij uitnemendheid zouden bezitten, om hetzelfde doel, zonder aanwending van zoodanig middel, te bereiken.

Men beproeve dan nog maar eens, van voren af aan, al het andere; doch vergete intusschen niet, dat het geduld der volken, bij zoodanige proefnemingen, wel eens zeer onverwacht eindigt.

Het is even treurig als vermoeijend, bij den schrijver al de verkeerdheden na te gaan, welke de handelwijze der Nederlandsche vertegenwoordiging, van af het jaar 1815–1839 ingesloten, hebben gekenmerkt.

» De staatkunde der Kamer," zegt de schrijver, » ten aanzien onzer buitenlandsche en inwendige » aangelegenheden, laat zich in twee woorden uit» drukken: geheimhouding voor de natie en blind » vertrouwen op het bestuur."

Verder vervolgt hij: » maar dit evenwel moet » worden gezegd, dat er een aantal leden in de » vergadering is, wier stem door den oorsprong » meer dan door den inhoud der voorstellen wordt » bepaald; wier buigzaamheid zich te veel naar » elke wijziging van begrippen en beginselen voegt, » en wier zonderlinge eenstemmigheid met al wat » van regeringswege, ook tegen hunne vroegere » overtuiging aan, voorgedragen wordt, *eene voor» name oorzaak der ongelukken van Vorst en » vaderland is.*" Ned. Ged. III, bladz. 56.

Ten slotte luid het: » Aandringende op herzie» ning eener grondwet, die zij niet gehandhaafd » hebben, schijnen de Staten-Generaal eenigermate » gelijk aan krijgslieden, die in slaap gevallen, » de overweldiging der hun toevertrouwde vesting » op rekening stellen van de zwakte der bolwerken, » waarop zij niet gestreden, of van de gehalte van » het staal, dat zij niet uit de schede hebben ge» trokken."

Ook de *Provinciale Staten* ontgaan de verdiende berisping niet, wegens hun aandeel in het ongehandhaafd en onontwikkeld blijven der grondwet.

» Hebben die Staten," vraagt hij, « altijd of » doorgaans gehoor gegeven aan diegenen hunner » medeleden, welke wenschten, dat er op *begin» sels*, op *talenten* en, wat het voornaamste is, » op *zelfstandigheid* van karakter zou worden ge» let? Hebben zij de benoemingen uit het oog» punt van *algemeen* belang, of somwijlen ook als » eene soort van emolument hunner betrekking, als » een eigendunkelijk begeven van veelgewenschte » posten beschouwd?"

» *Is de invloed der regering zelden overwegend » geweest; nooit althans wanneer de aanbevolene » niet aanbevelenswaardig en de keus, waartegen » het Gouvernement zich verzette, blykbaar nut» tig voor het vaderland was?*"

» Ging men nooit te werk, alsof de Kamer, » door het niet weer inkiezen van een onafhanke» lijk lid, [door het uitsluiten van den Heer van » Nes b. v.] eene zuivering moest ondergaan? Is » niet op die wijs de Provinciale vertegenwoordi» ging aan het stelsel van vertrouwen, of liever » aan de routine van lijdelijkheid medepligtig ge» weest? Is het niet aan haar te wijten, dat ons » verkiezing-stelsel als gebrekkig en onbruikbaar » uitgekreten wordt?"

Nu ook aan ons enkele vragen:

Is het te verwachten, dat de gemoedelijke vermaningen van den schrijver, en het licht over de gevolgde handelwijze der Staten verspreid, Hun tot bekeering brengen zal? Zou het raadzaam zijn, dit er voor eene onbepaalde toekomst op te wagen, en Hun de magt te laten behouden, waarvan zij op *die* wijze gebruik hebben gemaakt; zonder waarborgen hoegenaamd, dat zij die voor het vervolg meer in het waarachtig algemeen belang des lands zullen aanwenden?

Zoo neen, dan werke men toch eene afdoende verbetering van het verkiezingsstelsel niet langer tegen. Men lette dan toch op de oorzaken, waaruit die gedweeheid, die lijdelijkheid is voortgevloeid, en vrage of die oorzaken niet verder zullen blijven bestaan, en zoo ja, of dan niet dezelfde uitkomsten te verwachten zijn, indien men daartegen, nu het tijd is, geene voorzorgen neemt.

Bij dit stelsel van gedweeheid en lijdelijkheid der Provinciale Staten en Plaatselijke Besturen stil staande, [waarvan de oorzaken, *onzes* erachtens, louter in eigenbelang, eerzucht en voor een gedeelte ook in lafhartige vrees moeten gezocht worden,] vervolgt de schrijver:

» Evenmin twijfelachtig is het, dat de regering » zich de beschikking over al wat aan Gewestelijk » en Plaatselijk gezag overgelaten was, aangema» tigd heeft."

» *Misschien*," zegt hij, » zie ik de reden de» zer verregaande toegefelijkheid niet in, maar » steeds is het mij voorgekomen, dat zij welligt » als het meest treffende bewijs der algemeene, » hoe zullen wij het noemen? flaauwhartigheid, » lafhartigheid, vadzigheid in de handhaving van » grondwettige bepalingen kan worden beschouwd. » Alle die Staten, alle die Plaatselijke Besturen, » na den eed op de grondwet gedaan te hebben, en » terwijl hun de toegang tot den Koning en tot de » Staten-Generaal geopend en aangewezen was, » hebben zich het verlies laten welgevallen van die » regten, welke een der voornaamste grondslagen » van onze staatsregeling zijn."

Eindelijk komt ook de beurt aan de *kiezers* en *stemgeregtigden* en aan de *natie in het algemeen*. Ook bij deze allen openbaarde zich gebrek aan ijver en burgerzin.

Helaas! alles verklaart zich door de woorden: opwekking der roerselen van eigenbelang, eerzucht en vrees; onderdrukking en tegenwerking der ontwikkeling van het gevoel van nationaliteit!

Na de onaangename taak volbragt te hebben, — den waren, inderdaad bedroevenden toestand te schetsen van hetgeen wij in Nederland staatkundig zijn en genieten, na de oorzaken te hebben aangewezen, door welke wij hiertoe gekomen zijn, moest de schrijver wel uitzien naar middelen van verbetering en herstel.

Hij vindt die *vooreerst* in de handhaving en naleving der oude grondwet.

Daar onze lezers echter reeds ons gevoelen kennen, nopens het onuitvoerlijke, ondoelmatige en onraadzame van dit middel, behoeven wij daarbij niet langer stil te staan.

Als voorwaarde, dat die handhaving uitvoerlijk en daardoor het doel — het waarachtige geluk des Nederlandschen volks – bereikt zou kunnen worden, stelt » de schrijver: *de aanneming van echt Nederland» sche beginselen*."

Bij de ontwikkeling van dit zijn denkbeeld, trekt de schrijver al dadelijk te velde tegen hetgeen door hem genoemd wordt: de *revolutie-beginsels*. Het wezen van het *liberalismus* wordt door hem gezegd te zijn voortgesproten uit het *ongeloof*, en de theorie te zijn der onafhankelijkheid, volgens welke de mensch zijn eigen leeraar en wetgever is.

Jammer dat de schrijver hier ter plaatse niet eene korte duidelijke definitie gesteld heeft, van hetgeen hij door het woord *liberalismus* verstaat.

Wij voor ons, aan een echt liberalismus denkende, kunnen het ons nimmer anders voorstellen, dan als de vrucht der ontwikkeling van 's menschen natuurlijk gevoel voor *waarheid* en *regt*. *Dit* liberalismus, als eene vrucht van het ongeloof aan te merken, waar het geheele Evangelie en de zedeleer van deszelfs verheven brenger de strekking hebben, om dat gevoel te zuiveren en te ontwikkelen, — kan de geëerde schrijver wel niet bedoelen: voor *dat* liberalismus zijn bovendien door den Schepper zelven de kiemen, in 's menschen hart geplant, welke zich dáár meer ontwikkelen en tot wasdom geraken, naar gelang van den tijd, de omstandigheden en betrekkingen, waarin de mensch leeft en zich geplaatst ziet.

Het *ware* liberalismus, wel verre van der Godsdienst vijandig te zijn, vindt juist in *deze* zijnen voornaamsten steun en prikkel, en te ontkennen, dat de Christelijke Godsdienst krachtdadig aan de vrijwording der volken, aan de verspreiding der beginselen van het *echte* liberalismus is bevorderlijk geweest, zou zoo veel zijn als de geschiedenis te willen logenstraffen.

Het is dus eene bastaardsoort van liberalismus, hetgeen de schrijver noemt de vrucht van het ongeloof, en dat door hem als het werk der wijsgeeren van de achttiende eeuw wordt voorgesteld: het is de zucht naar *teugellooze vryheid* in één woord, wat door hem met den naam van *liberalismus* wordt bestempeld.

Gegrond is de stelling van den schrijver, dat, waar een volk naar *zulk* eene vrijheid streeft, of dezelve hetzij op eenmaal hetzij van lieverlede erlangt, die vrijheid spoedig uitloopt op » ongehoorde wil» lekeur in de praktijk, en er geen rampzaliger » souverein of slaaf is, dan het souvereine volk."

De bewijzen hiervan uit de geschiedenis in het algemeen en die van Frankrijk en ons vaderland in het bijzonder ontleend, zijn treffend en overtuigend; en nogtans, wij moeten het zeggen, is de schrijver, in zijne beschouwing te dezen, wederom niet van alle eenzijdigheid vrij te pleiten.

Volgens zijne wijze van zien namelijk, heeft de zucht naar teugellooze vrijheid, door hem *liberalismus* genoemd, slechts jammeren, gruwelen en onheilen over het aardrijk gebragt, en het geluk der volken bedorven of vernietigd.

Hoe ver is dit intusschen bezijden de waarheid!

Reeds ten jare 1828 heeft onze verdienstelijke landgenoot Mr. A. Boxman eene redevoering, uitgesproken in het letterkundig gezelschap: *Bescheidenheid en verlichting*, te Gorinchem, ook geplaatst

in het Mengelwerk der Vaderlandsche Letteroefeningen voor 1829 N°. 11, opzettelijk toegewijd aan eene beschouwing van » *den zegenrijken, thans reeds » merkbaren invloed der Fransche omwenteling op » beschaving en volksgeluk.*"

Ook dáár zijn de gruwelen, en den overgang der teugellooze vrijheid in despotismus, niet vergeten, maar men vindt er niet enkel schaduwkant; men vindt er ook de lichtzijde, de zegenrijke gevolgen dezer gewigtige wereldgebeurtenis, met kennis en waarheidsliefde geschetst.

» Maar die gruwelen bleven niet zonder heerlijke » vergoeding," luidt het daar: » Dit bloedige kouter » doorploegde den grond der Maatschappij tot in hare » ingewanden, en wierp nieuwe aardlagen op der- » zelver oppervlakte, welke, nog door geene lang- » jarige bebouwing uitgeput en thans aan zonne- » warmte en regendrup blootgesteld, weliger en » edeler vruchten moesten opleveren."

En die vruchten, bleven zij achterwege?

Men leze nog eens deze uitmuntend bewerkte redevoering, en men zal verbaasd staan over al het heilrijke der gevolgen, voor meer dan een wereld-deel, uit diezelfde met zulk eene zwarte kool geteekende omwenteling met opzigt tot algemeene beschaving en volksgeluk voortgevloeid.

Moet er dan naar nieuwe omwentelingen verlangd worden? Is daarom de zucht naar teugellooze vrijheid minder als een gevaarlijk moordtuig voor het heil der volken te beschouwen? In geenen deele voorzeker!

Maar zou het niet ligt mogelijk kunnen zijn, dat in die hand, welke het lot der rijken en volken omvat, die zelfde zucht destijds een middel, een pijnlijk middel voorzeker, eene zeer bittere artsenij geweest ware, om een groot gedeelte van het menschdom van eene kwaal, onder welke hetzelve leed, kwijnde en verteerde, te bevrijden, — om, met andere woorden, de met menschenhand opgeworpene beletselen tegen den *algemeenen* vooruitgang in kennis, beschaving en geluk van de redelijke bewoners dezer aarde, omver te werpen en te vernietigen?

Waar geene zachte middelen redding meer kunnen aanbrengen, daar is het gebruik van krachtige en pijnlijke nog vaak eene groote weldaad aan den lijder bewezen.

Maar nu zóódanig middel, zoodanige gebeurtenis met voorbijzien van al het goede door dezelve te weeg gebragt, ten grondslag te willen leggen der stelling, dat de op vrijzinnige beginselen gevestigde staatsinrigtingen slechts onheil zouden kunnen aanbrengen, slechts zouden kunnen leiden tot willekeur hetzij aan de zijde der Vorsten, hetzij aan die der volken, — waarlijk hierin zullen maar weinigen den schrijver kunnen bijvallen.

Omdat er van beide zijden bij voortduring zal gestreefd worden naar de uitbreiding van magt, zullen daarom krachtige en duidelijke bepalingen, om ieder in zijnen stand zooveel menschelijker wijze mogelijk is, te houden binnen de perken zijner magt, heilloos zijn moeten?

Omdat in vroegeren tijd, zucht naar teugellooze vrijheid tot jammeren en gruwelen leidde, zal men daarom moeten schuwen de best mogelijke waarborgen in de staatsregelingen op te nemen voor eene redelijke, welbegrepene vrijheid der volken? Zal dit niet juist het meest geschikte middel zijn, om eenen stand van zaken, eene verdrukking van het talrijkste deel des menschdoms onmogelijk te maken, om welken te doen eindigen vroeger zulke bloedige en pijnlijke middelen hebben moeten worden te baat genomen?

Dergelijke, duidelijk omschrevene waarborgen zij mogen dan door den schrijver het gevolg genoemd worden van *revolutionaire beginsels*, — zij zullen nog langen tijd het eenige afdoende middel zijn, *om revolutien te verhoeden*, om de Monarchen zelven, voor zoover zij de regten hunner onderdanen blijven eerbiedigen, te beschermen, en de volken trapsgewijze in beschaving, welvaart en het genot eener hun voegende mate van welbegrepene staatkundige vrijheid te doen vooruit gaan.

De schrijver wil hiertoe voor Nederland langs eenen anderen weg geraken.

» *Godsdienst*, *gezag* en *vrijheid*, ziedaar de drie » onderwerpen, wier afzonderlijke beschouwing ons » ten aanzien der handhaving van de grondwet in » Nederlandschen zin een oogenblik dient bezig te » houden. Zonder Godsdienst kan er geen wezen- » lijk gezag; zonder gezag geene wezenlijke vrijheid » bestaan."

Hem in die beschouwing volgende, zullen wij geschikte gelegenheid vinden, om aan te toonen dat Godsdienst, gezag en vrijheid verre af zijn van door eene vrijzinnige staatsregeling te worden belemmerd of tegengewerkt. (*Het vervolg hierna.*)

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der STAD VLISSINGEN, zullen op Vrijdag den 10 April 1840, des middags om 12 uren precies, ten Raadhuize dier Stad, publiek en aan den meestbiedende presenteren te Verhuren, de navolgende perceelen, te weten:

1°. De JAGT onder de Ambachtsheerlijkheid Koudekerke.

2°. De JAGT onder de Ambachtsheerlijkheid Bekerke en Krommenhoeke.

3°. De JAGT onder de Ambachtsheerlijkheid Zoutelande en Weerendijke; en

4°. De VISSCHERIJ in den Watergang, zoo als dezelve tegenwoordig bij *Joseph Menu* in gebruik is.

Zullende de JAGT der gemelde *drie* Ambachtsheerlijkheden niet in *cumulo*, maar ieder derzelve afzonderlijk worden verhuurd.

Alles op de voorwaarden welke ter Stedelijke Griffie ter lezing liggen.

VLISSINGEN, den 28 Maart 1840.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
A. VAN DER SWALME.

Ter ordonnantie van Hun Ed. Achtbare,
S. VAN DER SWALME,
Secretaris.

Nieuwstijdingen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 31. Maart. Volgens brieven uit Napels, van den 19. dezer, zag zich het bestuur door den twist met Engeland, over de zwavel-monopolie, in groote verlegenheid gebragt, die door de onrustige stemming, welke zich op nieuw in Sicilië vertoont, nog werd vermeerderd. Ter voorkoming van troebelen op dat eiland, bij mogelijke gebeurtenissen, heeft de Koning versterking van krijgsvolk derwaarts gezonden, en bovendien een observatiecorps van ongeveer tienduizend man in de omstreken van Reggio verordend, waarvan een gedeelte reeds op marsch gegaan was. Al de oorlogschepen in de haven werden uitgerust en hadden bevel zich tot uitloopen bereid te houden. Twee gewapende koninklijke stoombooten waren, met troepen en ammunitie, naar Sicilië vertrokken.

— In het zwitsersch kanton Walliserland is het tot bloedige tooneelen gekomen. Te Evolenaz zijn twee aanhangers van het te Siders gevestigd bestuur van Opper-Walliserland gedood en een derde is doodelijk gekwetst, ten gevolge van een aanval der inwoners van het dorp les Haudères op de gendarmes. De Groote Kantonsraad was tegen den 26. dezer bijeengeroepen, om afdoende maatregelen te nemen.

ENGELAND.

LONDEN, den 1. April. Ook op de werven van Woolwich heerscht thans ongemeene drukte. Niet minder dan negen Rijks stoombooten moeten aldaar gewapend en zeven daarvan onverwijld bemand worden.

— Volgens brieven uit Jamaica van den 8 Januarij, heeft het Engelsch schip *Cleopatra* de portugesche schooner *Luisa*, die tweehonderd drie en tachtig slaven aan boord had, genomen en te Port-Royal opgebragt. De slavenhandel wordt in die wateren nog druk gedreven, daar, tegen één vaartuig dat genomen wordt, zeker tien aan de waakzaamheid der Engelsche schepen ontsnappen. Nogtans voedt men hoop dat, door de ernstige maatregelen der Regering, die handel spoedig gefnuikt zal wezen.

NEDERLANDEN.

UTRECHT, den 1. April. Uit Baarn meldt men, dat een landman aldaar de onvoorzigtigheid heeft gehad, balletjes, met arsenicum vermengd, welke ter uitroeijing van ratten waren bestemd, bij zich te leggen, zonder op zijne kinderen acht te geven. Een dezer nam ongemerkt een balletje en at hetzelve. De verschijnselen van vergiftiging openbaarden zich weldra, en, na de hevigste pijnen, overleed het binnen weinige uren, zonder dat men den tijd had de hevige werking van het vergif tegen te gaan.

— Uit eene statistieke opgave blijkt, dat Nederland op 1 Januarij 1839, zonder Limburg, telde 2,615,029 zielen, waarvan in Noord-Holland 427,158 en in Zuid-Holland 517,876. In 1838 zijn in dat Rijk geboren 101,312 kinderen, overleden 69,668 personen, gehuwd 21,019 paren en 60 huwelijken door echtscheiding ontbonden.

— Gedurende de maand Maart heeft het getal der reizigers op den Hollandschen ijzeren spoorweg, tusschen Haarlem en Amsterdam *vice versa*, bedragen 15,766; dat van de maanden Januarij en Februarij bedroeg 27,022; zoo dat gedurende de drie eerste maanden van dit jaar genoemde weg is bereden door 42,788 reizigers. De opbrengst in Maart heeft bedragen *f* 8,062,61, en van 1 Januarij tot ultimo Maart *f* 21,799,53.

GRONINGEN, den 31. Maart. Gisteren namiddag overleed alhier, aan eene snel opgekomene ziekte en in den ouderdom van bijkans drie-en-zestig jaren, de Heer Hoogleeraar *J. H. G. Wolters*.

VLISSINGEN, den 5. April. Door de Directie van de alhier gevestigde Zondag-School werden heden in het namiddag school-uur de navolgende leerlingen, ieder met een fraai ingebonden kerkboek begiftigd, namelijk: *Aaltje van Ginkie*, *Tannetje de Visser*, *Elisabeth Wye*, *Anna Willemina Sap*, *Johanna Swenne* en *Willem Hendrikse*. Het getrouw bijwonen der lessen en de bijzondere vorderingen dezer leerlingen, maakten hen deze blijken van goedkeuring waardig.

— Z. M. heeft bij de dienstdoende schutterijen de volgende benoemingen gedaan, als: bij de dienstd. schutterij te Middelburg, tot Majoor-Kommandant den Heer *G. J. Sprenger*, tot dus verre Kapitein; bij die te Vlissingen, tot Kapitein-Kommandant de Heer *C. A. Gobius*, tot dusverre Kapitein bij de rustende schutterij, en bij die te Goes, tot Kapitein-Kommandant, met den personelen rang van Majoor *Jhr. A. R. de Haze Bomme*, tot dus verre Majoor bij het half bat. rustende schutterij N°. 2.

Zeetijdingen.

VLISSINGEN, den 6. April. Sedert den 5. dezer, zijn alhier ter Reede gekomen: Voor Gend bestemd:

Fraukea, G. H. Dooyer, van Ditzum, met garst.

Voor Antwerpen bestemd:

Princess Victoria, H. Woodruff, van Londen; *Brugge*, T. Jackson, van Hull, beide met passagiers en stukgoederen; *la Ville de Bruxelles*, D. Stinze, van Odessa, met tarwe; *Anna Dorothea*, P. Carsten, van Wollchem, met raapzaad; *de jonge Jacob*, A. van der Kaa; *la Sirene*, J. Verbrugge, beide van Amsterdam, met suiker; *Twende Soskende*, H. M. Hansen, van Holbeck, met garst; *Haabet*, C. Zoth, van Messina, met fruit.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar Zee gezeild:

The Menai, W. Philips, naar Londen, met passagiers en stukgoederen; *Camille*, H. H. Wagener, naar Vera Cruz; *Acquator*, H. Schulte, naar Bayonne, beide met stukgoederen; *Maria Therasia*, W. Clark; *Mason*, A. H. Allen, beide naar Havannah; *Celeritas*, H. C. Jongebloed, naar Bergen; *Carolus*, R. J. Rotgers, *Helena Geertruida*, H. Klein, beide naar Dantzig; *Ernst August*, G. H. Kramer; *Luna*, H. J. Roskamp, beide op avontuur; *de Harmonie*, W. Veen, naar Pillau, alle acht met ballast; *Alida*, H. J. Rotgers; *de Dankbaarheid*, C. Schuyt, beide naar Hamburg, met stukgoederen; *Aurora*, G. J. Schulte, naar Stettin, met suiker, *Restless*, G. Arnott, naar Schotland, met schors en vlas; *the Cock*, J. Smith, naar Hull, met beenderen.

Advertentien.

Ter Drukkerij van P. WEDTS DE SWART.